From 5.1, 2, e <5.1, 2, e @bda.amsterdam.nl>
Subject **tekst staatssteun Felix Merites**
To 5.1, 2, e <5.1, 2, e @bda.amsterdam.nl>
Date February 26, 2008 at 5:58:19 PM UTC

Dag 5.1, 2, e

Ik zou je nog een korte tekst over de staatssteunaspecten van subsidie aan Felix Merites doen toekomen, ten behoeve van een memo voor wethouder Gehrels.

Er bestaat een kans dat een subsidie aan de stichting Felix Merites Beheer als staatssteun moet worden aangemerkt. Staatssteun betreft kortgezegd het verstrekken van niet-marktconforme voordelen door de overheid aan ondernemingen. In het onderhavige geval zou betoogd kunnen worden dat de stichting Felix Merites Beheer niet als een onderneming kwalificeert omdat zij geen economische activiteiten verricht. (Het feit dat het hier om een stichting gaat doet overigens niet terzake, een winstoogmerk is niet noodzakelijk om voor het Europese recht als onderneming te worden gekwalificeerd.) Haar enige doel is het instandhouden en het beheer van het pand en zij biedt geen goederen of diensten aan op de markt. Daar kan tegenin worden gebracht dat het verhuren van het pand wel als een economische activiteit wordt gezien waardoor de stichting wel als een onderneming kwalificeert. Daarbij komt dat de stichting die het pand beheert nauwe relaties heeft met de stichting die het pand exploiteert. De activiteiten in het kader van de exploitatie (het organiseren van debatten, congressen, voorstellingen etc.) zullen wel als economische activiteiten worden gezien. De stichting die exploiteert kan daarmee waarschijnlijk als een onderneming worden gezien. Als de exploitatiestichting voordeel heeft bij subsidiëring van de beheer-stichting, kan de subsidiering worden gezien als steun aan de exploitatiestichting. Er wordt dan als het ware door de constructie heen gekeken.

De enige manier om zekerheid te krijgen op dit punt is de voorgenomen subsidiering melden aan de Europese Commissie. Die beoordeelt dan in de eerste plaats of in het onderhavige geval sprake is van staatssteun. Als de Commissie zou vinden dat er sprake is van staatssteun, kan zij vervolgens oordelen dat de steun toch geoorloofd is omdat deze dient tot instandhouding van cultureel erfgoed. Die uitzonderingsmogelijkheid wordt expliciet genoemd in het EG-Verdrag. Mijn inschatting is dat als de Commissie al vind dat hier sprake is van staatssteun, zij zal oordelen dat deze geoorloofd is.

Het nadeel van deze handelwijze is dat deze enige tijd in beslag neemt. (Ter vergelijking: de melding die de gemeente Rotterdam deed ten aanzien van het voornemen steun te verlenen aan Ahoy heeft pas na een jaar van vooronderzoek geleid tot het besluit van de Commissie dat een diepgravend onderzoek moet plaatsvinden. Dat zal nog eens meer dan een jaar in beslag nemen. Gedurende al die tijd kan geen steun verleend worden.). Een ander nadeel is dat de Commissie zich bij een melding niet hoeft te beperken tot de aangemelde steun. Ook de eerder verleende steun (in casu de garantieverlening door de gemeente) kan voorwerp van onderzoek worden. (Wederom ter vergelijking: in de Ahoy-zaak besloot de Commissie zich niet te beperken tot de door Rotterdam aangemelde investering, maar ook onderzoek te doen naar de voorwaarden waaronder de onderneming die Ahoy exploiteert geprivatiseerd was en welke huur deze onderneming aan de gemeente moet betalen.)

Het gevolg van het niet aanmelden van steun kan groot zijn. In het uiterste geval oordeelt de Commissie jaren later dat sprake was van onrechtmatige, ongeoorloofde steun. Die moet vervolgens worden teruggevorderd. De gesteunde onderneming heeft het geld niet en gaat op de fles.

Het risico op dat gevolg is in dit geval echter niet zo groot. Een subsidie van 500.000 Euro waarvan niet duidelijk is of het staatssteun betreft en die, zou het staatssteun betreffen, waarschijnlijk als toelaatbaar wordt beschouwd, trekt niet snel de aandacht van de Commissie of van eventuele concurrenten. Zou de Commissie toch onderzoek doen dan is de kans groot dat zij achteraf oordeelt dat zo er sprake is van staatssteun, deze geoorloofd is. De gevolgen van een dergelijk oordeel zijn niet groot.

Al met al moet geconstateerd worden dat de gemeente hier mogelijk in strijd met Europese regelgeving handelt, dat alleen de Europese Commissie daarover zekerheid kan verschaffen, dat die procedure lang kan duren, dat die procedure waarschijnlijk tot een voor de gemeente gunstig resultaat zou leiden, dat de kans dat de Commissie uit eigen beweging of naar aanleiding van een klacht een onderzoek begint klein is en dat een dergelijk onderzoek vermoedelijk tot een voor de gemeente niet ongunstige uitkomst zou leiden.

Mocht je nog nadere informatie nodig hebben, dan hoor ik het graag.

Groet, 5.1, 2, e

5.1, 2, e
5.1, 2, e
Directie Juridische Zaken
Gemeente Amsterdam Bestuursdienst

Bezoekadres: Amstel 1, 1011 PN
Postbus 202, 1000 AE Amsterdam
5.1, 2, e
5.1, 2, e
5.1, 2, e @bda.amsterdam.nl

www.amsterdam.nl